

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO

Poznań, dnia 5 listopada 2020 r.

Poz. 8229

WYROK NR IV SA/PO 282/20 WOJEWÓDZKIEGO SĄDU ADMINISTRACYJNEGO W POZNANIU

z dnia 31 lipca 2020 r.

w sprawie nadania statutu Sołectwa Berzyna

Sygn. akt IV SA/Po 282/20

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 31 lipca 2020 roku

Wojewódzki Sąd Administracyjny w Poznaniu w składzie następującym:

Przewodniczący Sędzia WSA Szymon Widłak

Sędziowie WSA Małgorzata Górecka

WSA Mirella Ławniczak (spr.)

po rozpoznaniu w dniu 31 lipca 2020r. na posiedzeniu niejawnym

przy udziale

sprawy ze skargi Prokuratora Rejonowego w Wolsztynie

na uchwałę Rady Miejskiej w Wolsztynie

z dnia 25 czerwca 2014r. nr XL/349/2014

w przedmiocie nadania statutu Sołectwa Berzyna

I. stwierdza nieważność zaskarżonej uchwały w części obejmującej:

- § 9 ust. 2 pkt 2 uchwały,

- § 24 ust 1 i 2 uchwały,

- § 29 ust. 1 pkt 2 uchwały,

II. w pozostałym zakresie skargę oddala.

Sygn. akt IV SA/Po 282/20

UZASADNIENIE

Rada Miejska w Wolsztynie, działając na podstawie art. 35 ust. 1, art. 40 ust. 1 i 2 pkt 1 oraz art. 41 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz.U. 2013, poz. 594 ze zm.) w dniu 25 czerwca 2014 roku podjęła uchwałę nr XL/349/14 w sprawie nadania Statutu Sołectwa Berzyna. Uchwała została opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Wielkopolskiego z dnia 21 lipca 2014 roku poz. 4109.

Prokurator Rejonowy w Wolsztynie, pismem z dnia 13 lutego 2020 roku, za pośrednictwem Rady Gminy Wolsztyn, wniósł skargę na powyższą uchwałę, domagając się stwierdzenia jej nieważności w części obejmującej § 3 pkt 4, § 6 ust. 1 § 6 ust. 3, § 7, § 8 ust. 1 i ust. 2, § 9 ust. 2 pkt 2, § 10 ust. 1, § 20, § 24, § 27 ust. 3, § 29 ust. 1 pkt 2 skarżonej uchwały.

Prokurator zarzucił, że uchwała istotnie narusza art. 35 ust. 1 ust. 2 ust. 3, art. 36 ust.1 i ust. 2, art. 40 ust. 1 i ust. 2 pkt 1 oraz art. 41 ustawy o samorządzie gminnym w związku z art. 7 i art. 94 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej oraz w związku z § 115, § 118, § 135, § 137 i §143 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów w sprawie Zasad Techniki Prawodawczej:

- w § 3 ust. 4 poprzez uchwalenie, że sołectwo jest jednostką pomocniczą gminy,
- w § 6 ust.1 poprzez uchwalenie, że działanie sołectwa jest jawne i ograniczenia jawności mogą wynikać wyłącznie z ustawy,
- w § 6 ust. 3 poprzez uchwalenie, że udostępnienie informacji publicznej na temat sołectwa odbywa się w sposób i na zasadach określonych w przepisach prawa,
- w § 7 poprzez uchwalenie, że organami sołectwa są zebranie wiejskie i sołtys,
- w § 8 ust.1 i 2 poprzez uchwalenie, że organem uchwałodawczym sołectwa jest zebranie wiejskie, a organem wykonawczym sołectwa jest sołtys,
- w § 9 ust.2 pkt 2 poprzez uchwalenie, że wybór i odwołanie sołtysa i członków rady sołeckiej należy do zebrania wiejskiego,
- w § 10 ust. 1 poprzez uchwalenie, że członkami zebrania wiejskiego są stale zamieszkujący mieszkańcy sołectwa posiadający prawo do głosowania,
- w § 20 poprzez uchwalenie, że wybory sołtysa i członków rady sołeckiej są powszechne, równe, bezpośrednie, większościowe i odbywają się w głosowaniu tajnym,
- w § 24 poprzez uchwalenie, że dla dokonania wyboru sołtysa i rady sołeckiej wymagana jest obecność co najmniej 1/5 osób posiadających prawo wybierania sołtysa i członków rady sołeckiej,
- w § 27 ust. 3 poprzez uchwalenie, że wybory sołtysa dokonują się w głosowaniu tajnym,
- w § 29 ust.1 pkt 2 poprzez uchwalenie, że wygaśnięcie mandatu sołtysa lub członka rady sołeckiej następuje na skutek utraty prawa wybieralności lub braku tego prawa w dniu wyborów.

W uzasadnieniu skargi wyjaśniono, że uchwała nie może regulować jeszcze raz tego, co jest już zawarte w obowiązującej ustawie. Uchwała zawierająca takie unormowania, jako istotnie naruszająca prawo powinna zostać uznana za nieważną. Nawet niedosłowne zacytowanie unormowań aktu prawnego wyższego rzędu może stanowić istotne naruszenie prawa, wystarcza, że zahacza o treść już uregulowaną, co jest niedopuszczalne. Skarżący podniósł, że w uchwale zostały powtórzone przepisy ustawy o samorządzie gminnym oraz ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej, która kompleksowo reguluje udostępnianie informacji publicznej

Skarżący wskazał ponadto, że:

- uregulowanie zawarte w § 9 ust.2 pkt 2 uchwały pozostaje w sprzeczności z art. 36 ust. 2 ustawy o samorządzie gminnym. Zgodnie z treścią powołanego przepisu ustawowego wyboru sołtysa i członków rady sołeckiej dokonują stali mieszkańcy uprawnieni do głosowania, a nie zebranie wiejskie.
- uregulowanie zawarte w art. 10 ust.1 uchwały przekracza kompetencje wynikającą z art. 35 ust.1 i ust. 3 ustawy o samorządzie gminnym,
- uregulowanie zawarte w § 29 ust.1 pkt 2 uchwały nie znajduje oparcia w obowiązujących przepisach i w sposób istotny narusza art. 35 ust. 3 pkt 2, art. 36 ust. 2 ustawy o samorządzie gminnym w związku z art. 2 i art. 7 Konstytucji RP,
- brak jest ustawowego upoważnienia dla organu gminy, aby ustalać kworum w postaci obecności 1/5 uprawnionych do głosowania dla ważności zebrania wiejskiego w celu dokonania wyboru sołtysa i członków rady sołeckiej.

Rada Miejska w Wolsztynie uznała skargę w części dotyczącej: § 3 ust.4 i ust. 5, § 4, § 5, § 6, § 7, § 8 pkt 1 i pkt 2, § 9 ust. 1 i ust. 2 pkt 2, § 10 ust. 1, § 15 w zakresie zwrotu „w szczególności” oraz § 20,

§ 21 ust. 1 i 3, § 24 ust. 1 i 2, § 27 ust. 3, § 29 ust. 1 pkt 2 i § 35 w zakresie zwrotu „posiadający prawo do głosowania” oraz w pozostałym zakresie wniosła o oddalenie skargi.

Skarżony organ wyjaśnił, że w postanowieniach objętych § 3 ust. 4, § 6 ust. 1 i ust. 2 § 7 § 8 pkt 1 i pkt 2 oraz § 35 skarżonej uchwały powtórzenia regulacji ustawowej miały na celu jasność i czytelność tekstu aktu prawnego prawa miejscowego.

Wojewódzki Sąd Administracyjny w Poznaniu zważył, co następuje:

Skarga częściowo zasługuje na uwzględnienie.

Na wstępie wskazać należy, że niniejsza sprawa została rozpoznana przez Sąd na posiedzeniu niejawnym, zgodnie z zarządzeniem Przewodniczącego Wydziału IV z 24 czerwca 2020 r., wydanego na podstawie art. 15 z z s ze znacznikiem 4 ust. 3 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz. U. z 2020 r., poz. 374 ze zm.), zmienionej ustawą z dnia 14 maja 2020 r. o zmianie niektórych ustaw w zakresie działań osłonowych w związku z rozprzestrzenianiem się wirusa SARS-CoV-2 (Dz. U. z 2020 r., poz. 875). Ponadto skarżący i organ wyrazili zgodę na rozpatrzenie sprawy na posiedzeniu niejawnym.

Stosownie do treści art. 1 ustawy z dnia 25 lipca 2002 r. - Prawo o ustroju sądów administracyjnych (t.j. Dz. U. z 2019 r., poz. 2167), sądy administracyjne sprawują wymiar sprawiedliwości między innymi poprzez kontrolę legalności działalności administracji publicznej. Zgodnie z art. 3 § 1 w zw. z § 2 pkt 5 i 6 p.p.s.a. zakres kontroli administracji publicznej obejmuje także orzekanie w sprawach skarg na akty prawa miejscowego oraz inne akty organów jednostek samorządu terytorialnego. Sąd uwzględniając skargę na uchwałę lub akt, o których mowa w art. 3 § 2 pkt 5 i 6 p.p.s.a., stwierdza nieważność tej uchwały lub aktu w całości lub w części albo stwierdza, że zostały wydane z naruszeniem prawa, jeżeli przepis szczególnie wyłącza stwierdzenie ich nieważności (art. 147 § 1 p.p.s.a.).

Wprowadzając sankcję nieważności jako następstwo naruszenia przepisu prawa, ustawodawca nie określił rodzaju naruszenia prawa. Przyjmuje się jednak, że podstawę do stwierdzenia nieważności uchwały stanowią takie naruszenia prawa, które mieszczą się w kategorii rażących naruszeń. Powyższe wynika z treści art. 91 ust. 1 zd. pierwsze w zw. z ust. 4 u.s.g., zgodnie z którymi uchwała organu gminy sprzeczna z prawem jest nieważna, chyba że naruszenie prawa ma charakter nieistotny. Pojęcie "sprzeczności z prawem" w rozumieniu art. 91 ust. 1 u.s.g. obejmuje sprzeczność postanowień uchwały z jakimkolwiek aktem prawa powszechnie obowiązującego. W tym miejscu w kontekście niniejszej sprawy należy przywołać wyrażony w orzecznictwie pogląd, że przepisy prawa naruszają nie tylko te zapisy aktu prawa miejscowego, które wykraczają poza upoważnienie zawarte w delegacji ustawowej, ale również te, które zawierają ustalenia w kwestiach ustawowo przekazanych do regulacji umownej (por. wyrok WSA we Wrocławiu z dnia 15 marca 2007 r., sygn. akt II SA/Wr 745/06, Lex nr 285125).

Materialnoprawną podstawę zaskarżonej uchwały stanowił art. 35 ust. 1 u.s.g., który stanowi, że organizację i zakres działania jednostki pomocniczej określa rada gminy odrębnym statutem, po przeprowadzeniu konsultacji z mieszkańcami. Statut jednostki pomocniczej, jak stanowi art. 35 ust. 3 u.s.g., określa w szczególności:

- 1) nazwę i obszar jednostki pomocniczej;
- 2) zasady i tryb wyborów organów jednostki pomocniczej;
- 3) organizację i zadania organów jednostki pomocniczej;
- 4) zakres zadań przekazywanych jednostce przez gminę oraz sposób ich realizacji;
- 5) zakres i formy kontroli oraz nadzoru organów gminy nad działalnością organów jednostki pomocniczej.

Sąd przystępując do rozpoznania skargi w pierwszej kolejności zauważa, że zaskarżona uchwała została przyjęta zgodnie z przepisami prawa, gdyż przed podjęciem zaskarżonej uchwały w przedmiocie statutu zostały przeprowadzone konsultacje społeczne. Jak wynika z akt sprawy, konsultacje społeczne w sprawie statutu zostały przeprowadzone zgodnie z uchwałą nr XXXVIII/330/2014 Rady Miejskiej w Wolsztynie z 30 kwietnia 2014 r. w sprawie przeprowadzenia z mieszkańcami konsultacji społecznych projektów uchwał Rady Miejskiej w Wolsztynie w sprawie nadania statutów sołectwom położonym na terenie Gminy

Wolsztyn. Zgodnie z § 3 uczestnictwo w konsultacjach polegało na złożeniu uwag w postaci papierowej lub drogą elektroniczną. Burmistrz Wolsztyna zawiadomieniem z 30 kwietnia 2014 r. powiadomił o przeprowadzeniu konsultacji w okresie od 1-31 maja 2014 r., a następnie została podana informacja na temat przeprowadzonych konsultacji społecznych z mieszkańcami w dniu 10.06.2014 r. W wyznaczonym czasie nie wpłynęły żadne pisemne opinie i wnioski. Komisja Porządku Publicznego, Bezpieczeństwa, Zdrowia i Spraw Społecznych Rady Miejskiej w Wolsztynie na posiedzeniu w dniu 10 czerwca 2014 r. opiniowała projekty statutów Gminy Wolsztyn, a następnie na Sesji Rady Miejskiej w Wolsztynie w dniu 25 czerwca 2014 r. po stwierdzeniu, że do projektów uchwał statutów sołectw nie wpłynęły żadne uwagi i wnioski mieszkańców, statuty sołectwa Gminy Wolsztyn zostały uchwalone. Do pisma załączono uchwałę Nr XXXVIII/330/2014 z 30.04.2014 r., zawiadomienie o konsultacjach społecznych dotyczących projektów Statutów Sołectw Gminy Wolsztyn, informację ze strony internetowej Urzędu Miejskiego w Wolsztynie na temat przeprowadzenia konsultacji społecznych z mieszkańcami w sprawie projektów uchwał dotyczących nadania statutów sołectwom, protokół nr 34/14 Komisji Porządku Publicznego, Bezpieczeństwa, Zdrowia i Spraw Społecznych Rady Miejskiej w Wolsztynie z 10 czerwca 2014 r., protokół nr XL/2014 z Sesji Rady Miejskiej w Wolsztynie z 25 czerwca 2014 r. Powyższe oznacza, że procedura była przeprowadzona prawidłowo, zgodnie z przyjętą uchwałą w tym przedmiocie, a mieszkańcy mieli zapewnioną możliwość zapoznania się z projektami statutów.

Sąd podziela stanowisko Prokuratora w zakresie nieuprawnionego przekroczenia kompetencji ustawowych w zakresie zapisu § 29 ust 1 pkt 2 statutu, zgodnie z którym jedną z przesłanek wygaśnięcia mandatu sołtysa i członka rady sołeckiej jest utrata prawa wybieralności. Przepis art. 492 § 1 pkt 4 w zw. z art. 11 § 2 pkt 1 ustawy z 5 stycznia 2011 r. - Kodeks wyborczy (Dz.U. 2018 r., poz. 754 ze zm.). wprowadza instytucję stwierdzenia wygaśnięcia mandatu wójta w przypadku utraty prawa wybieralności lub braku takiego prawa w dniu wyborów. Instytucja ta, nie ma zastosowania do sołtysa, czy też członka rady sołeckiej. Wskazać należy, że przyznane organom władzy publicznej kompetencje prawotwórcze muszą być realizowane w sposób ścisły, wykluczający jakąkolwiek ich interpretację, czy to rozszerzającą, czy też zawężającą. Tym samym zawarta w § 29 ust. 1 pkt 2 statutu przesłanka wygaśnięcia mandatu sołtysa i członka rady sołeckiej, z uwagi na utratę prawa wybieralności, nie znajduje oparcia w obowiązujących przepisach i w sposób istotny narusza art. 35 ust. 3 pkt 2, art. 36 ust. 2 oraz art 2 i art 7 Konstytucji RP. Nie można bowiem przyjąć, aby sporne unormowanie stanowiło element zasad i trybu wyborów organów jednostki pomocniczej, które zostały przekazane, na mocy art. 35 ust. 3 pkt 2 u.s.g., do uregulowania w statucie jednostki pomocniczej.

Za uzasadniony w części Sąd uznał też zarzut naruszenia art 36 ust. 2 u.s.g. w § 9 ust. 2 pkt 2 statutu tj. w zakresie wyboru sołtysa i członków rady sołeckiej. W § tym postanowiono, że do zakresu działania zebrania wiejskiego należy wybór i odwoływanie sołtysa i rady sołeckiej. Jak stanowi art. 36 ust. 1 u.s.g., organem uchwałodawczym w sołectwie jest zebranie wiejskie, a wykonawczym - sołtys. Działalność sołtysa wspomaga rada sołecka. Prawo wybierania sołtysa i członków rady sołeckiej przysługuje osobom fizycznym mającym status stałego mieszkańca sołectwa i uprawnionym do głosowania w wyborach powszechnych (art. 36 ust. 2 u.s.g.). Brak jest przepisu, z którego wynikałyby uprawnienia zebrania wiejskiego jako organu uchwałodawczego do dokonywania wyboru sołtysa czy też rady sołeckiej. Co więcej, należy zwrócić uwagę, że w samym statucie - w § 8 ust. 1 - zawarto zapis definiujący, czym jest zebranie wiejskie w rozumieniu uchwały, wskazując, że jest ono organem uchwałodawczym sołectwa. Przyznanie zebraniu wiejskiemu - definiowanemu tak jak w kontrolowanej uchwale - charakteru elekcyjnego pozostaje w sprzeczności z regulacją art. 36 ust. 1 u.s.g., w którym ustawodawca nadał zebraniu wiejskiemu wyłącznie uprawnienia uchwałodawcze. Gdyby bowiem ustawodawca chciał, aby wyboru sołtysa i członków rady sołeckiej dokonywał organ uchwałodawczy - zebranie wiejskie, to stosowny zapis znalazłby się w art. 36 ust. 2 u.s.g., poszerzając uprawnienia tego organu o kompetencje elekcyjne. Konieczne było zatem stwierdzenie nieważności w części § 9 ust. 2 pkt 2 uchwały w zakresie wyboru sołtysa i członków rady sołeckiej. Powyższe nie dotyczy natomiast procedury odwołania. Ustawodawca kierując się bowiem zasadą samodzielności pozostawił kwestie regulacji odwołania (a nawet samej możliwości odwoływania) sołtysa i członków rady sołeckiej zapisom statutów jednostek pomocniczych (por.: wyrok NSA z dnia 17 kwietnia 2019 r., sygn. akt II OSK 1528/17). Nie można zatem uznać, że przyznanie zebraniu wiejskiemu, jako organowi uchwałodawczemu, kompetencji do odwołania sołtysa i rady sołeckiej, w sposób istotny narusza prawo. Gdyby ustawodawca zamierzał objąć ustawową regulacją także odwołanie sołtysa lub rady sołeckiej, to uczyniłby to w ustawie. Nie można uznać, że brak w tym zakresie regulacji stanowi wadę ustawy lub jest zaniechaniem prawodawczym.

Za zasadny Sąd uznał też zarzut naruszenia art. 35 ust. 2 w z w. z art. 36 ust. 1 u.s.g. poprzez bezpodstawne wprowadzenie w treści § 24 ust. 1 statutu wymagania kworum dla ważności wyboru sołtysa i rady sołeckiej. Przepis art. 36 ust. 1 u.s.g. jest regulacją kompletną i nie zastrzega żadnego kworum dla ważności wyboru sołtysa i członków rady sołeckiej. Wprowadzenie w statucie sołectwa dodatkowych warunków ważności wyboru uznać należy za niedopuszczalne, ponieważ modyfikują one ustawowe i bezwzględnie obowiązujące zasady wyboru sołtysa i rady sołeckiej (por. wyrok NSA z 30 stycznia 2002 r., II SA 2112/01, wyrok WSA w Olsztynie z 14 lutego 2017 r., II SA/Ol 1446/16). W konsekwencji za nieważny należy również uznać zapis § 24 ust. 2 statutu.

W pozostałym zakresie Sąd uznał skargę za niezasadną. W utrwalonym orzecznictwie sądoadministracyjnym uznaje się, że powtórzenie regulacji ustawowych bądź ich modyfikacja i uzupełnienie przez przepisy gminne jest niezgodne z zasadami legislacji. Uchwała rady gminy nie może regulować jeszcze raz tego, co jest już zawarte w obowiązującej ustawie. Taka uchwała, jako istotnie naruszająca prawo, jest nieważna. Zawsze bowiem tego rodzaju powtórzenie jest normatywnie zbędne, gdyż powtarzany przepis już obowiązuje, jak też jest dezinformujące. Trzeba bowiem liczyć się z tym, że powtórzony przepis będzie interpretowany w kontekście uchwały, w której go powtórzono, co może prowadzić do całkowitej lub częściowej zmiany intencji prawodawcy, a więc do naruszenia wymagania adekwatności. Uchwała organu gminy nie powinna zatem powtarzać przepisów ustawowych, jak też nie może zawierać postanowień sprzecznych z ustawą (por. wyroki NSA: z dnia 14 października 1999 r., II SA/Wr 1179/98; z dnia 16 czerwca 1992r., II SA 99/92 - ONSA 1993/2/44; z dnia 20 sierpnia 1996 r., SA/Wr 2761/95 - nie publikowany; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 stycznia 2001 r., III RN 40/00, OSNP 2001/13/424). Skład orzekający w sprawie niniejszej w pełni podziela ten pogląd. Powyższe stwierdzenie nie oznacza jednak, że zawsze i każde powtórzenie przepisów ustawowych w przepisie gminnym będzie automatycznie uznane za naruszenie prawa. Należy jednak podkreślić, iż powtarzanie przepisów ustawowych, co do zasady narusza prawo. Nie bez znaczenia pozostaje ilość tych powtórzeń, charakter powtórzonych przepisów prawa i ich istota. W niniejszej sprawie Sąd uznał, że nie jest uprawnione stwierdzanie nieważności § 3 ust. 4 i 5, § 6, § 7, § 8 ust. 1 i 2, które w rzeczywistości stanowią powtórzenie zapisu zawartego w art. 5 ust. 1, art. 11b ust. 2 i art. 36 ust. 1 i u.s.g., jednakże naruszenia te nie mają charakteru istotnego, czy rażącego. Powtórzenia te są bowiem uzasadnione względami zapewnienia komunikatywności aktu prawnego, za dopuszczalne można uznać powtarzanie w aktach prawa miejscowego, takich jak zwłaszcza statutu, innych regulacji normatywnych, co w konsekwencji nie powoduje stwierdzenia nieważności tych przepisów. Nie stanowi też o rażącym naruszeniu prawa sformułowanie w § 3 ust. 4 statutu, że mieszkańcy sołectwa wspólnie z mieszkańcami innych sołectw tworzą wspólnotę samorządową Gminy Wolsztyn. Podmiot samorządu tworzy społeczność lokalna zamieszkała na danym terenie, zorganizowana w terytorialny związek samorządowy (art. 16 ust. 1 Konstytucji RP). A zatem dopuszczalne jest sformułowanie zawarte w tym przepisie statutu, że mieszkańcy sołectwa wspólnie z mieszkańcami innych sołectw tworzą wspólnotę samorządową Gminy Wolsztyn jako związek mieszkańców danego obszaru.

Za niezasadny należało uznać też zarzut, dotyczący § 20, § 27 ust. 3 statutu. W przepisach Kodeksu wyborczego oraz ustawy o referendum lokalnym został przez ustawodawcę precyzyjnie określony krąg podmiotów uprawnionych do wybierania w wyborach do organów stanowiących gminy, jak też do udziału w referendum gminnym. Mianowicie są to osoby będące obywatelami polskimi oraz obywatelami Unii Europejskiej niebędący obywatelami polskimi, którzy najpóźniej w dniu głosowania kończą 18 lat, oraz stale zamieszkują na obszarze danej gminy. Utrata czynnego prawa wyborczego, a w konsekwencji także prawa udziału w referendum, następuje wobec osób, których pozbawiono praw publicznych prawomocnym orzeczeniem sądu lub pozbawiono praw wyborczych prawomocnym orzeczeniem Trybunału Stanu bądź osób, które zostały ubezwłasnowolnione prawomocnym orzeczeniem sądu. (...) Unormowania wymienionych ustaw, stanowiące o ograniczeniach co do zasady powszechności wyborów czy udziału w referendum, korespondują z treścią Konstytucji, której art. 62 stanowi, że obywatel polski ma prawo udziału w referendum oraz prawo wybierania Prezydenta Rzeczypospolitej, posłów, senatorów i przedstawicieli do organów samorządu terytorialnego, jeżeli najpóźniej w dniu głosowania kończy 18 lat (ust. 1); a ponadto, że prawo udziału w referendum oraz prawo wybierania nie przysługuje osobom, które prawomocnym orzeczeniem sądowym są ubezwłasnowolnione lub pozbawione praw publicznych albo wyborczych (ust. 2). Warunkowanie udziału obywateli w sprawowaniu władzy publicznej poprzez wprowadzenie cenzusu wieku jest uzasadnione tym, że wiek jest jednym z istotnych elementów decydujących o zakresie praw i obowiązków danej osoby w sferze prywatnej i publicznoprawnej. W świetle prawa cywilnego ukończenie 18 lat życia oznacza uzyskanie pełnej zdolności do czynności prawnych.

Z kolei ubezwłasnowolnienie oznaczające pozbawienie lub ograniczenie zdolności do czynności prawnych dotyczy osób, które nie są zdolne do dokonania świadomego aktu wyboru. Dodać również trzeba, że przewidziany w prawie karnym środek karny w postaci pozbawienia praw publicznych (art. 40 § 1 k.k.) orzekany jest wyłącznie wobec sprawców przestępstwa popełnionego w wyniku motywacji zasługującej na szczególne potępienie, gdy jednocześnie wymiar orzekanej kary nie jest krótszy niż 3 lata. Skoro wymienione okoliczności stanowią z mocy Konstytucji i ustaw ograniczenia w realizacji praw publicznych, w tym praw wyborczych obywateli, to nie ma przeszkód, aby te same kryteria zastosować przy statutowym określeniu osób uprawnionych do głosowania w wyborach sołtysa i członków rady sołeckiej. Wręcz wskazane jest zachowanie jednolitych zasad w zakresie uczestnictwa mieszkańców w rozstrzygnięciu spraw wspólnoty samorządowej. Zapisy tych paragrafów, a także § 10 ust. 1 statutu nie wykraczają poza dopuszczalne ramy zapewnienia kompletności, a przez to czytelności uchwały i w ocenie Sądu brak jest podstaw do sformułowania zarzutu, że wprowadzają one treści niezgodne z ustawą. Skarżący nie wykazał też w skardze, aby nosiły one cechy istotnego naruszenia prawa.

Mając to wszystko na uwadze, Sąd na podstawie art. 147 § 1 p.p.s.a. orzekł o nieważności § 9 ust. 2 pkt 2 Statutu, § 24 ust. 1 i 2 Statutu, § 29 ust. 1 pkt 2 Statutu.

W pozostałym zakresie Sąd na podstawie art. 151 p.p.s.a. skargę oddalił.

Przewodniczący Sędzia WSA

(-) Szymon Widłak

Sędzia WSA

(-) Małgorzata Górecka

Sędzia WSA

(-) Mirella Ławniczak